

**V Міжнародна
науково-практична конференція**

**ОСВІТА І ФОРМУВАННЯ
КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ФАХІВЦІВ
В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ**

Збірник тез доповідей

Україна, Мукачево
21-22 жовтня 2021 р.

**Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих
імені Івана Зязюна НАПН України
Пряшівський університет (м. Пряшів, Словаччина)
Науковий університет імені Етвеша Лоранда (м. Будапешт, Угорщина)
Вища лінгвістична школа (м. Ченстохова, Польща)
Інститут педагогіки і психології
Університету імені Яна Кохановського в Кельцах (Польща)
Гуманітарно-педагогічний коледж Мукачівського державного
університету**

ОСВІТА І ФОРМУВАННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ФАХІВЦІВ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

**Збірник тез доповідей
за матеріалами V Міжнародної науково-практичної конференції
21-22 жовтня 2021 року**

**Україна, Мукачево
21-22 жовтня 2021 р.**

УДК 37:378.011.3-057.4:316.476(477:4)(043.2)

О – 72

Рекомендовано до друку Науково-технічною радою
Мукачівського державного університету
(Протокол № 8 від 25 листопада 2021 р.)

Рецензенти:

Сотська Галина Іванівна – доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України, заступник директора з науково-експериментальної роботи, Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України (м. Київ);

Козубовська Ірина Василівна – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи, ДВНЗ «Ужгородський національний університет».

Освіта і формування конкурентоспроможності фахівців в умовах євроінтеграції: збірник тез доповідей V Міжнародної науково-практичної конференції, 21-22 жовтня 2021 р., Мукачево / Ред.кол.: Т.Д. Щербан (гол.ред.) та ін. – Мукачево: Вид-во МДУ, 2021. – 348 с.

ISBN 978-617-7495-48-1

У збірнику представлено тези доповідей учасників V Міжнародної науково-практичної конференції «Освіта і формування конкурентоспроможності фахівців в умовах євроінтеграції». Учасниками конференції запропоновано до обговорення проблеми розвитку загальноосвітньої та вищої школи, освіти дорослих та професійної активності фахівців.

Видання розраховане на науковців, педагогів, викладачів, аспірантів, які займаються проблемами національної освіти в умовах інтеграції в європейський і міжнародний освітній простір.

Редакційна колегія: Щербан Т. Д. – д.психол.н., професор (голова), Гоблик В. В. – д.е.н., професор, Товканець Г. В. – д.пед.н., професор; Кобаль В. І. – к.пед.н., доцент; Молнар Т. І. – к.пед.н., доцент, Мочан Т. М. – к.пед.н., доцент, Фенчак Л. М. – к.пед.н., доцент.

Відповідальність за достовірність фактів, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікацій.

© Мукачівський державний університет, 2021

БУНДАШ І.В., ТЯГУР В.М.	
ВПЛИВ ТВОРІВ ДЕКОРАТИВНО-ПРИКЛАДНОГО МИСТЕЦТВА НА РОЗВИТОК НАЦІОНАЛЬНОЇ СВІДОМОСТІ ЛЮДИНИ.....	71
БУСОВА О.В.	
РЕФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ КНР.....	73
ВІНЕР Г.І.	
ІНТЕГРАТИВНИЙ ПІДХІД ДО РОЗВИТКУ ОБДАРОВАНОСТІ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ НА УРОКАХ ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ.....	74
ВЛК Н.В., ТИВОДАР О.	
ВІТЧИЗНЯНІ АКТУАЛІТЕТИ ОРГАНІЗАЦІЇ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ....	76
ВОВЧОК В.М., КУЗЬМА-КАЧУР М.І.	
РОЗВИТОК ТВОРЧОГО МИСЛЕННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ОБ'ЄКТІВ І ЯВИЩ ПРИРОДИ.....	78
ГАВРИЛЕЧКО Г.О.	
БАГАТОГРАННІСТЬ І ГЛИБИНА ВИХОВНОЇ РОБОТИ ПЕДАГОГА В КЛАСІ ГРИ НА ФОРТЕПІАНО.....	81
ГАВРИШКО С.Г., ФЕДИНА Ю.Р.	
ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПОЗАКЛАСНОЇ РОБОТИ З ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ	82
ГАЙНАЛІЙ В.В., ЛІБА О.М.	
ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ОСНОВ ПРОФЕСІЙНОГО САМОРОЗВИТКУ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ.....	84
ГАРТЛ О.Є., БРИЖАК Н.Ю.	
ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ В УМОВАХ ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	86
ГЕБЕШ М.М., БАРНА Х.В.	
ПОСЛІДОВНІСТЬ ЕТАПІВ ЗАСВОЄННЯ МУЗИЧНО-ДИДАКТИЧНИХ ІГОР ДОШКІЛЬНИКАМИ.....	88
ГИЧКО М.В., ЛІБА О.М.	
НЕСТАНДАРТНІ ЗАДАЧІ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ.....	90
ГЛАГОЛА О.М.	
ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ ГУМАННОГО ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ.....	92
ГРАБ Л.М., ФАЗЕКОШ Н.Ю., ЛАВРЕНОВА М.В.	
ОРГАНІЗАЦІЯ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ.....	95
ГРАБ М.В.	
ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ПРИРОДНИЧОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ У ПРОЦЕСІ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ.....	96
ГРАБ М.В., ЖЕЛЕЗНЯК І.Г., СЮТРИК В.М.	
ДО ПРОБЛЕМИ ВИКОРИСТАННЯ ІКТ В ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ.....	99
ГРЕЧИН М.М., БРИЖАК Н.Ю.	
ФОРМУВАННЯ МОРАЛЬНИХ ЯКОСТЕЙ ОСОБИСТОСТІ В ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ.....	101

4) 30 хвилин – аналіз теми, робіт учнів у відеоконференції.

5) 8 хвилин – тематичне відео на YouTube + 22 хвилини виконання завдання із зворотним зв'язком.

6) Дві 10-хвилинні вправи + 10 хвилин узагальнення [2].

Погоджуємося з думкою Олени Черниш, що під час дистанційного навчання вчитель не завжди знаходиться в безпосередньому контакті з учнями. Особливо складно прослідкувати, чи самостійно учень виконує контрольні завдання. Також треба оцінювати самостійність, творчу активність дитини, забезпечити зворотний зв'язок з коментуванням відповідей, вказувати на помилки й надавати допомогу в пошуках правильних рішень [1]. За її словами, потрібно завжди створювати на уроках для дітей різні ситуації, щоб вони дискутували чи активно все обговорювали.

Отже, дистанційна освіта, впроваджуючи інформаційно-комунікаційні технології, ініціює новаторський характер педагогічної діяльності.

Список використаних джерел

1. Боднар М. Як досягти командної роботи між учнями, учителем та батьками під час онлайн-навчання: поради. URL: https://education.24tv.ua/yak-dosyagti-komandnoyi-roboti-mizh-uchnyami-noviniukrayini_n1469147

2. Кучеренко Н. Дистанційне навчання як виклик сучасної університетської освіти: філософсько-правовий вимір. URL: <http://science.lpnu.ua/sites/default/files/journal-paper/2019/sep/18362/8.pdf>

3. Практики та підходи до дистанційного навчання – рекомендації для вчителів. URL: <https://nus.org.ua/articles/praktyky-ta-pidhody-do-dystantsij-nogo-navchannya-rekomendatsiyi-dlya-vchyteliv/>

ГРАБ М.В.

Мукачівський державний університет, Україна

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ПРИРОДНИЧОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ У ПРОЦЕСІ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ

Нові умови життя вимагають від випускників ЗВО компетентності в предметних галузях, уміння застосовувати знання в новій ситуації, володіння навичками критичного мислення для раціонального використання інформації. Тому виникає необхідність зміни стратегічних, глобальних цілей педагогічної освіти, перенесення акценту зі знань і умінь фахівця на його людські, особистісні якості, що постають водночас і як мета, і як засіб підготовки до майбутньої професійної діяльності.

В контексті сьогодення велика увага приділяється збереженню навколишнього середовища, розумному використанню природних ресурсів та стабілізації екологічної ситуації. Важливе значення надається підготовці компетентних педагогів, які здатні виховати свідомих громадян, формувати їх екологічну культуру та навички гармонійного співіснування з довкіллям. Для реалізації цієї мети необхідно сформувати природничу компетентність у майбутнього педагога, що потребує підготовки фахівця, який не тільки володіє відповідною науковою інформацією з природничих дисциплін і використовує

сучасні освітні технології, а здатний до морального вибору, є носієм гуманістичних цінностей. В сучасних умовах теоретичні та методичні засади формування природничої компетентності майбутніх фахівців стають однією з актуальних проблем педагогічної науки і практики.

Аналіз наукових джерел засвідчує, що нині в педагогічній галузі актуалізується інтерес до питання підготовки майбутніх учителів на засадах компетентнісного підходу. Особливості реалізації компетентного підходу в освітньому процесі обґрунтовують у своїх дослідженнях такі вітчизняні науковці як О. Акімова, С. Гончаренко, Г. Іваниця, Я. Кодлюк, Н. Кузьміна, О. Локшина, О. Мороз, О. Овчарук, О. Пометун, Г. Тарасенко тощо. Теоретичні та практичні аспекти формування природничої компетентності майбутніх педагогів розкриті у працях Н. Бібік, Л. Нарочної, Г. Ковальчук, О. Біди, О. Савченко та ін.

Природничу компетентність майбутнього вчителя ми розглядаємо як складову його професійної компетентності. Це інтегральна якість особистості, що проявляється у здатності здійснювати діяльність, яка основана на знаннях закономірностей живої природи, вміннях, навичках, цінностях і досвіді, яких набули майбутні педагоги в процесі навчання природничим дисциплінам, особистісному ставленні до діяльності і предмета діяльності. Природнича компетентність педагога вказує на рівень оволодіння тими компетенціями, які необхідні йому у освітньому середовищі і формуються у процесі вивчення природничих дисциплін чи на основі природничо-наукових знань.

На нашу думку важливим у процесі формування природничої компетентності майбутніх педагогів є змістове наповнення навчальних дисциплін. Навчальні курси покликані сформувати у здобувачів вищої освіти систему знань з основ природничих наук, необхідну для адекватного світосприймання і уявлення про сучасну природничо-наукову картину світу, опанування науковим стилем мислення, усвідомлення способів діяльності і ціннісних орієнтацій, що дозволяють зрозуміти наукові основи сучасного виробництва, безпечно жити у високотехнологічному суспільстві і цивілізовано взаємодіяти з природним середовищем.

Аналіз освітніх програм спеціальності 013 «Початкова освіта» ОС «Молодший бакалавр», «Бакалавр» Мукачівського державного університету дає можливість визначити навчальні дисципліни, контент яких сприяє формуванню природничої компетентності здобувачів вищої освіти. Зокрема серед дисциплін ОС «Молодший бакалавр» виділяємо такі: «Анатомія і фізіологія дітей з основами генетики та валеології», «Основи природознавства з методикою навчання природничої освітньої галузі», «Методика навчання соціальної і здоров'язбережувальної та фізкультурної освітньої галузі»; а також такі види практик Педагогічна (природнича) практика, Педагогічна практика (Уроки і виховні заходи у початковій школі).

Формування природничої компетентності майбутніх учителів початкової школи ОС «Бакалавр» забезпечується змістовим наповненням дисциплін: «Анатомія і фізіологія дітей з основами генетики і валеології», «Основи природознавства з екологією», «Методика навчання природничої освітньої

галузі», а також проходженням здобувачами вищої освіти різних видів практик («Педагогічна (природнича) практика», «Педагогічна (дозвіллева) практика», «Педагогічна практика (Адаптація дитини в освітньому середовищі початкової школи)», «Педагогічна практика (Пробні уроки)»).

До прикладу, мета та завдання дисципліни «Основи природознавства з екологією» полягає в забезпеченні розуміння екологічної аксіоматики, формуванні особистого відношення до екологічних проблем світу, рідного краю, галузі майбутньої діяльності, розвитку знань фундаментальних основ сучасної екології, достатніх для подальшого поглиблення й вдосконалення екологічної освіти, спрямованої на екологічно безпечну життєдіяльність; у виявленні і вивченні загальних закономірностей розвитку природи, що відбивають взаємозв'язки та взаємозумовленість її складових компонентів і завдяки яким вона функціонує як органічне ціле. Отримані в результаті вивчення цієї дисципліни знання, сприятимуть формуванню у майбутніх педагогів екологічної культури, екологічної свідомості і мислення, що ґрунтуються на ставленні до природи як універсальної, унікальної цінності. Курс «Анатомія і фізіологія дітей з основами генетики і валеології» покликаний надати майбутнім фахівцям загальні знання анатоμο-фізіологічних особливостей будови людського організму та спадкові аномалії розвитку дітей з метою збереження життя і здоров'я людини.

Таким чином, нове розуміння ролі сучасного вчителя зумовлює відповідні високі вимоги як до особистості, так і до рівня його природничої компетентності. Педагогічний вплив вчителя повною мірою визначає і певну модель екологічно доцільного ставлення до природи. Відтак, гуманістична стратегія педагогічної діяльності сучасного вчителя повинна враховувати сутнісні зміни культурно-ціннісних орієнтацій та соціально-моральних позицій, а також забезпечувати випереджаючий розвиток його особистості в цілому.

Список використаних джерел

1. Білецька Г. А. Природничо-наукова компетентність у структурі професійної компетентності фахівця-еколога / Г.А. Білецька, В.В. Басіста // матеріали міжнар. наук.-практ. конф. «Методика навчання природничих дисциплін у вищій та середній школі» / за заг. ред. проф. М.В. Гриньової. – Полтава, 2013. – С. 33-35. Нова українська школа: порадник для вчителя / Під заг. ред. Бібік Н. М. - К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2017. - 206 с.

2. Глузман О. В. Базові компетентності: сутність та значення у життєвому успіху особистості / О. В. Глузман // Ученые записки Таврического национального университета имени В. И. Вернадского. – Серия «Проблемы педагогики средней и высшей школы». – 2013. – Том 26 (65). – № 1. – С. 3-14.

3. Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи / Під заг.ред.О.В. Овчарук. – К.: «К.І.С.», 2004. – 112 с.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>